

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 28. april 2020
Kontor: Proces- og Insolvensrets-
kontoret
Sagsbeh: David Frstrup Simonsen
Sagsnr.: 2020-0030-4058
Dok.: 1464632

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1208 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. april 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Jørgen Jørgensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1208 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om det i den nuværende situation med coronavirus fortsat er muligt at gennemføre et betydeligt antal sager hos domstolene, herunder f.eks. familieretssager ved brug af videolink og i visse tilfælde ved personligt fremmøde, hvor man tager de nødvendige foranstaltninger med hensyn til afstand etc.?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Familieretlige sager er blevet forberedt, behandlet og afgjort ved langt størstedelen af retterne under nedlukningen i det omfang, det har været muligt uden fysisk fremmøde i sagerne.

Anvendelse af video og telefon i forbindelse med sagsbehandlingen kan kun ske i tilfælde, hvor der efter retsplejeloven er hjemmel hertil. Det er der for så vidt angår hovedforhandlinger kun i meget begrænset omfang, og der er derfor sjældent mulighed for at benytte sig af video ved hovedforhandlingen af familieretlige sager.

Efter retsplejeloven kan retten i visse tilfælde tillade, at sigtede/tiltalte, vidner og andre aktører deltager i retsmøder i strafsager og civile sager via video.

Den i retsplejeloven § 192 beskrevne ”telekommunikation med billede” omfatter en videoforbindelse eller anden telekommunikation med billede (herunder en videotelefon).

Efter reglerne i retsplejelovens § 192, stk. 2-5, samt de bestemmelser i retsplejeloven som henviser hertil, skal afhøringer med anvendelse af telekommunikation med billede gennemføres på den måde, at sigtede/tiltalte eller vidnet (herunder syns- og skøns mænd og parter i civile sager) indkaldes til at møde for en ret eller for en myndighed eller person, der har fået særlig bemyndigelse eller autorisation til at stille kommunikationsmidler til rådighed til brug for videomøder i retssager.

Af bekendtgørelse nr. 1489 af 7. december 2015 om meddelelse og tilbagekaldelse af bemyndigelser og autorisationer til at stille kommunikationsmidler til rådighed til brug for videoretsmøder m.v. § 2, fremgår blandt andet, at Domstolsstyrelsen kan give autorisation til at stille kommunikationsmidler til rådighed til brug for videoretsmøder til en fysisk eller juridisk person, som er at betragte som en professionel bruger af retterne, herunder

en advokat eller tolk, eller til en anden fysisk eller juridisk person som kan sandsynliggøre, at kommunikationsmidlerne vil blive anvendt til videoretsmøder i et ikke ubetydeligt omfang.

Autorisation forudsætter, at kommunikationsmidlerne opfylder en række krav til tekniske faciliteter, teknisk sikkerhed, kvalitet og lokalet, jf. nærmere bekendtgørelsen, herunder dennes bilag 1.

Kravene skal blandt andet sikre, at kommunikationsmidlerne kan afvikle videoretsmøder i tilstrækkelig kvalitet uden uberettiget indblanding af teknisk eller personlig karakter og med den fornødne fortrolighed og datasikkerhed samt i øvrigt på en retssikkerhedsmæssig betryggende måde.

Mobile løsninger såsom Skype for Business, Microsoft Teams etc. lever ikke op til kravene i bekendtgørelse nr. 1489 af 7. december 2015 om meddelelse og tilbagekaldelse af bemyndigelser og autorisationer til at stille kommunikationsmidler til rådighed til brug for videoretsmøder m.v. Sådanne videoløsninger er i øvrigt ikke kompatible med domstolenes eksisterende videokonferenceløsning, Video3-løsningen.

Video3-løsningen er installeret på tværs af justitsområdet, primært hos Danmarks Domstole, politiet og anklagemyndigheden samt kriminalforsorgens institutioner, og giver personer mulighed for at deltage i retsmøder via telekommunikation med billede.

I hovedforhandlinger i civile sager er der hjemmel til:

- At en part, der er repræsenteret i retten, deltager i hovedforhandlingen (herunder i anken) *telefonisk*, medmindre sådan deltagelse er uhensigtsmæssig.
- At en part, der ikke er repræsenteret i retten, eller en advokat/ rettergangsfuldmægtig deltager i hovedforhandlingen (herunder anken) *telefonisk*, hvis sådan deltagelse af særlige grunde er hensigtsmæssig.

Endvidere kan en part eller advokat/ rettergangsfuldmægtig i civile sager deltage i forberedende møder (herunder i anken) *telefonisk*, medmindre det findes uhensigtsmæssigt.

Vidneforklaringer via video

For så vidt angår vidner følger det af retsplejelovens § 174, stk. 1, at vidneforklaringer som udgangspunkt afgives for den ret, hvor sagen behandles. Udgangspunktet er således, at vidner møder i retten og afgiver forklaring umiddelbart for den dømmende ret under hovedforhandlingen.

Efter retsplejelovens § 174, stk. 2, kan retten bestemme, at et vidne skal afgive forklaring via telekommunikation med billede (video), hvis det findes hensigtsmæssigt og forsvarligt, herunder hvis særlige hensyn til vidnet taler herfor.

Det fremgår af forarbejderne til L 2006 538, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 64, at retten for det første skal lægge afgørende vægt på parternes og vidnets stilling til spørgsmålet, ved afgørelse af om en vidneforklaring kan afgives ved hjælp af video.

Dernæst skal der ved afgørelsen af, om det findes *hensigtsmæssigt*, foretages en konkret afvejning af de fordele, der er forbundet med vidnets deltagelse via videoforbindelse, over for ulempen ved, at vidnet ikke møder umiddelbart for retten. Det fremgår videre, at det at vidnet har langt til retten, taler for, at deltagelse via video er hensigtsmæssig. Hvis der er tale om et hovedvidne, taler det væsentligt imod, at video er hensigtsmæssig.

Endelig fremgår det af lovforslagets specielle bemærkninger, at vidnets betydning for sagen indgår som et væsentligt moment ved afgørelsen af, om det findes *forsvarligt*.

Med virkning fra den 1. juli 2018 er retsplejelovens § 174, stk. 2, blevet ændret (L 158 af 28. februar 2018) således, at særlige hensyn til vidnet også kan begrunde anvendelse af videoforbindelse.

Vidneforklaringer via telefon

Efter retsplejelovens § 174, stk. 3 kan retten bestemme, at et vidne skal afgive forklaring ved anvendelse af telekommunikation uden billede (telefonisk), hvis det vil være forbundet med uforholdsmæssige vanskeligheder, at forklaringen afgives i retten eller ved anvendelse af telekommunikation med billede, og afgivelse af forklaring ved telekommunikation uden billede findes forsvarlig.

Af forarbejderne til L 2006 538, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 64 fremgår, at ved vurderingen af hvorvidt det vil være forbundet med *uforholdsmæssige vanskeligheder*, at forklaring afgives i retten eller ved anvendelse af telekommunikation med billede (video), må der ske en afvejning mellem disse vanskeligheder og vidnets betydning for sagen.

Det fremgår endvidere, at der skal væsentligt mere til, før telefon kan tillades, og at afgivelse af forklaring ved anvendelse af telefon bør have undtagelseskarakter. Som eksempel hvor afhøring kan være velbegrundet angives supplerende spørgsmål til et vidne eller syns- og skønsmand, som allerede har afgivet forklaring, men hvor der uforudset opstår behov for en afklaring af enkelte yderligere spørgsmål.

I civile sager bør en sådan vidneforklaring kun afgives ved telefon med begge parter samtykke.

Domstolene er nu genåbnet. Danmarks Domstole har i den forbindelse udarbejdet en plan for den gradvise genåbning, hvor målet er at afvikle så mange retssager som muligt inden for retternes kapacitet og de gældende sundhedsfaglige retningslinjer. Straffesager og civile sager vil blive prioriteret først, herunder familieretsager. Det er dog ikke forventningen, at retterne vil kunne afvikle alle sager og komme helt op på den sædvanlige kapacitet, før den sundhedsmæssige situation er normaliseret. Situationen er således en anden nu, end på tidspunktet, hvor spørgsmålet blev stillet.”